 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 1/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

1 Inleiding:

Het aanvraagformulier en de ADTA04 “Speciale afnamen- en verzendingstabel” zijn bestemd als leidraad bij de afname/ collecte van monsters voor laboratoriumontleding.

Op de aanvraagformulieren van het laboratorium staat voor de meest courante analyses al aangegeven welke tube moet worden afgenomen.

Voor de meer specifieke analyses is er ADTA04 “Speciale afnamen- en verzendingstabel” waar er in detail besproken wordt hoeveel volume vereist is en hoe het monster moet getransporteerd en bewaard worden.

Trefwoorden: monstername, monsterafname, staalname, staalafname, afnamemateriaal.

2 Inhoudsopgave:

1	Inleiding:	1
2	Inhoudsopgave:	1
3	Aanvragen van laboratoriumontleding:	2
3.1	Noodzakelijke gegevens:.....	2
4	Afgifte- en afname van monsters:	3
4.1	Afgifte laboratorium:	3
4.2	Bloedafnames:.....	3
4.2.1	Ambulante patiënten:	3
4.2.2	Gehospitaliseerde patiënten:.....	3
5	Monstername:.....	3
5.1	Speciale richtlijnen:	4
5.1.1	Creutzfeldt-Jakob:	4
5.2	Bloedafname:	4
5.2.1	Microafname:	4
5.2.2	Macroafname:	5
5.2.3	Glucose en -belastingsproeven:.....	5
5.3	Bloedgassen:	5
5.3.1	Arteriële afname met bloedgasspuitje:	5
5.3.2	Capillair bloed:.....	6
5.4	Niersteen:	7
5.5	Urinecollectes voor chemische analyses (24- uurs urine):	7
5.6	Monsters voor microbiologie:	8
5.6.1	Urine:	8
5.2.1.1.	Kweek van bacteriën en gisten:.....	8
5.2.1.2.	Kweek van Mycobacteriën:.....	9
5.2.1.3.	PCR voor Chlamydia trachomatis en Neisseria gonorrhoeae:	9
5.6.2	Hemoculturen:.....	10
5.6.3	Catheter- en redontip:.....	11
5.6.4	Cerebrospinaal vocht:.....	11
5.6.5	Bronchopulmonaire monsters:	12
5.5.5.1.	Sputum:	12
5.5.5.2.	Endotracheaal- / Nasopharyngeaal aspiraat:.....	12
5.5.5.3.	Broncho-alveolaire lavage:.....	13
5.6.6	Punctievochten:	13
5.5.6.1.	Pleura-, ascites-, gal, en redonvocht:.....	13
5.5.6.2.	Gewrichtsvocht:	13
5.5.6.3.	Wondvocht/ absces:	13
5.6.7	Keelwisser:.....	14
5.6.8	Wissers van nasopharynx, oor , sinus en oog:.....	14
5.6.9	Wondwissers:	14
5.6.10	Feces:	14

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 2/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

5.6.11	Genitale monsters:.....	15
5.5.11.1.	Vagina:	15
5.5.11.2.	Cervix:.....	15
5.5.11.3.	Urethra:	16
5.5.11.4.	Sperma:	16
5.5.11.5.	Vagino- rectale wisser:.....	16
5.6.12	Biopsie:	17
5.6.13	Huid, nagel en haar:	17
5.6.14	Monsters voor MRSA-screening:.....	17
5.6.15	Monsters voor virusweek (adenovirus, herpes simplex, cytomegalovirus, enterovirus):.....	18
5.6.16	Monsters voor PCR (influenza, SARS-CoV-2, virale multiplex PCR):.....	18
6	Bijlagen:	19
6.1	Bijlage 1:	19
6.1.1	Afname van een urinemonster met de midstream techniek:	19
6.1.1.1.	Bij een vrouw:	19
6.1.1.2.	Bij een man:	20
6.1.2	Gebruik van het Vacuette® urine systeem:	21
6.1.2.1.	Patiënt:	21
6.1.2.2.	Verpleegkundige/ MLT:.....	22
6.2	Bijlage 2: Wissers microbiologie	24
6.2.1	ALGEMENE MICROBIOLOGISCHE KWEEK en PCR: eSwabs met vloeibare Amies:	24
6.2.1.1	Gebruik van eSwabs met vloeibare Amies van de firma Copan:	24
6.2.2	VIRUSKWEK (adenovirus, herpes simplex, cytomegalovirus, enterovirus, mycoplasma, ureaplasma): Wisser op UTM (rode dop):	25
6.3	Bijlage 3: Afname nasofaryngeale wisser (enkel > 2 jaar!)	25
6.3.1	Benodigheden.....	25
6.3.2	Procedure	25
6.4	Bijlage 4: Glucose en –belastingsproeven:.....	26
6.4.1	Glucose nuchter:.....	26
6.3.1.1	Vorbereiding:	26
6.4.2	O’Sullivan challenge test:	26
6.3.3.1.	Vorbereiding:	26
6.3.3.2.	Uitvoering:	26
6.3.3.3.	Opmerking:	26
6.4.3	Orale glucose tolerantietest (OGTT):.....	26
6.3.3.1.	Vorbereiding:	27
6.3.3.2.	Dosis:	27
6.3.3.3.	Uitvoering:	27
6.3.3.4.	Opmerking:	27
7	Verwijzingen:.....	27
8	Verdeellijst:.....	27

3 Aanvragen van laboratoriumontledingen:

3.1 Noodzakelijke gegevens:

- ❖ correcte identificatie van de patiënten: (meisjes) naam, voornaam, adres, geboortedatum en geslacht
- ❖ mutualiteitsgegevens
- ❖ eventuele identificatie van het aanvragende laboratorium (doorstuur)
- ❖ aard van de verstrekkingen
- ❖ naam, RIZIV- nummer en handtekening van de aanvragende geneesheer
- ❖ aanvraagdatum, collectiedatum en collectetijd
- ❖ klinische verantwoording (zie sommige diagnoseregels= wettelijke verplichting)
- ❖ faeces- en urinecollectes: collectieduur verplicht, collectevolume eveneens indien er slechts een fractie is

Een afgedrukt document is geldig gedurende 24u na afdruk op 01.08.24 door Emma Vandepierre en voor zover het overeenstemt met de meest recente elektronische versie, dewelke via het documentbeheerssysteem beschikbaar is.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 3/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

- ❖ bij vochten: aard van het vocht noteren
- ❖ Rijksregisternummer van de patiënt is noodzakelijk voor ambulante patiënten.

4 Afgifte- en afname van monsters:

4.1 Afgifte laboratorium:

De normale werkuren zijn van 08h30 tot en met 17h00.

Maar in principe kunnen de monsters 24 h op 24 h afgegeven worden op het laboratorium in de administratieve ruimte. Veel monsters afkomstig van de verschillende verpleegafdelingen in het ziekenhuis kunnen ook 24 h op 24 h verstuurd worden via de buspost (zie ADPR06 “Werking buspost”).

4.2 Bloedafnames:

4.2.1 Ambulante patiënten:

- ❖ De bloedafnames van ambulante patiënten gebeuren, door de Ambulante Zorg Eenheid (AZE), in het afnamelokaal aan het laboratorium:
 - ❖ op weekdays: tussen 07h00 en 15h00.
- ❖ De bloedafnames van ambulante kinderen (tot +/-15 jaar) gebeuren door de verpleegkundigen op de dienst pediatrie.

4.2.2 Gehospitaliseerde patiënten:

De bloedafnames van gehospitaliseerde patiënten gebeuren zoals beschreven in MVPR02 “Veneuze bloedafname”.

5 Monstername:

De monstername is een essentieel onderdeel van alle laboratoriumonderzoeken. Een correcte monstername draagt dus bij tot de kwaliteit van de resultaten.

Onnauwkeurigheden kunnen onderzoeken onmogelijk maken of artefacten induceren, die het diagnostisch proces ondermijnen.

Wees bijzonder aandachtig voor:

- ❖ transportmodaliteiten: bewaar geen monsters, tenzij expliciet gevraagd; het begrip dringend begint ook bij de monstername en niet enkel in het laboratorium.
- ❖ het tijdstip van een monstername of collecte: bepaalde stoffen vertonen een dagritme, andere zijn afhankelijk van de graad van fysieke activiteit. Het tijdstip is kritisch bij het doseren van farmaca voor therapeutische opvolging.
- ❖ het nuchter zijn van de patiënt, in sommige gevallen aangewezen.
- ❖ exogene stoffen; de belangrijkste zijn de geneesmiddelen die op de doseringen kunnen interfereren (bv. antistollingsmiddelen, parenterale vloeistoffen, ...).
- ❖ klinische inlichtingen die de punctuele- of chronische ziekte-toestand van de patiënt schetsen naargelang de aangevraagde ontleding. Dergelijke informatie is o.a. onontbeerlijk bij vermoeden van een intoxicatie (toxicologie).

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 4/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

5.1 Speciale richtlijnen:

5.1.1 Creutzfeldt-Jakob:

Alle monsters afkomstig van patiënten verdacht voor Creutzfeldt-Jakob worden dubbel verpakt en duidelijk gemarkeerd als potentieel besmet met de ziekte van Creutzfeldt-Jakob.

5.2 Bloedafname:

Zie ook MVPR02 “Veneuze bloedafname”.

Tenzij speciaal aangeduid, wordt veneus bloed afgenomen (macroafname) of capillair bloed (microafname).

Arterieel bloed wordt praktisch uitsluitend gebruikt voor bloedgasen en bloed- pH.

Een knelband mag gebruikt worden voor het afspannen van oppervlakkige aders maar langdurig gebruik van een knelband dient vermeden te worden; het laten uitoefenen van armspiercontracties is eveneens nadelig.

5.2.1 Microafname:

Transport: Microtubes mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

Voor afname van capillair bloed, bij kleine kinderen, gelden de hieronder vermelde hoeveelheden:

glucose, ureum, kreatinine, natrium, kalium, chloride, bicarbonaat, CK, LDH, AST, ALT, amylase, lipase, alkalische fosfatase, γ -GT, CK-MB, totaal en direct bilirubine, albumine, calcium, fosfor, magnesium, urinezuur en CRP	1 x Greiner MiniCollect® tube, 200 – 400 μ l, plasma tube, licht groen, lithium heparine en PST gel indien minder dan 6 ontledingen 2 tubes vereist indien 6 of meer ontledingen
digoxine, theophyline, netilmicine, amikacine, vancomycine, fenobarbital, fenytoïne, carbamazepine, valproïnezuur	1 x Greiner MiniCollect® tube, serum tube, rood
hematologisch onderzoek	1 x Greiner MiniCollect® tube, 200 – 400 μ l, EDTA tube, paars
Cu of Zn	2 x Greiner MiniCollect® tube, serum tube, rood
lactaat	1 x Greiner MiniCollect® tube, 200 – 400 μ l, plasma tube, licht groen, lithium heparine en PST gel op ijs
pH	safeCLINITUBES van 70 μ l.
Routine stolling	1x Greiner MiniCollect® tube, 1 ml, citraat tube, blauw
totale proteïnen	1x Greiner MiniCollect® tube, 200 – 400 μ l, plasma tube, licht groen, lithium heparine en PST gel
totale proteïnen + elektroforese	2 x Greiner MiniCollect® tube, serum tube, rood
serologische ontledingen	1x Greiner MiniCollect® tube, serum tube, rood per ontleding

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaele Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 5/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

5.2.2 Macroafname:

Klinische chemie en hematologie: aard en aantal tubes zijn af te leiden van het aanvraagformulier en/ of de verzendtabel. Volgende chemische ontleding kunnen op één goed gevulde LH PST II- t (groen) gebeuren: ureum, kreatinine, natrium, kalium, chloride, bicarbonaat, CK, LDH, AST, ALT, alkalische fosfatase, γ -GT, totale- en directe bilirubine, calcium, fosfor, magnesium, urinezuur, cholesterol, HDL- en LDL- cholesterol, triglyceriden, ijzer, totale ijzerbindingscapaciteit en osmolaliteit.

In geval van twijfel wordt er contact opgenomen met het laboratorium en indien nodig wordt een klinisch bioloog geraadpleegd.

5.2.3 Glucose en -belastingsproeven:

Voor de detail van glucose en -belastingsproeven zie § Bijlage 4.

5.3 Bloedgassen:

5.3.1 Arteriële afname met bloedgasspuitje:

1. Gebruik een **BD Blood Gas Analysis Syringe** met bijhorende **groene dop**.
2. Controleer de vervaldatum.
3. Stamper van het bloedgasspuitje volledig indrukken alvorens bloed op te zuigen.
4. Ontlucht als volgt:

- ❖ Houd de spuit rechtop.
- ❖ Tik er zachtjes tegen om de luchtbel naar boven te brengen.
- ❖ Duw de lucht uit de spuit. **Vang hierbij overstromend bloed op met een kompres.**

5. Schroef de groene dop op de ontluchte spuit.
6. Meng het bloedgasmonster goed op door de spuit in twee richtingen te wentelen:

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 6/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

- ❖ tussen de handpalmen rollen (15 sec)
 - ❖ nadien ondersteboven en terug draaien (5x)
- De heparine in de spuit mengt zich hierdoor met het bloed.

Opmerkingen: Bij onvoldoende mengen kan het bloed stollen en is de analyse niet uitvoerbaar.
 Een veel te intensieve menging kan verhoogde waarde voor K^+ veroorzaken.
 Een veel te zwakke of ontbrekende menging kan leiden tot fouten betreffende Hct en tHb.
 Indien luchtbelllen in het spuitje blijven gebeurt er uitwisseling van O_2 en CO_2 tussen de lucht en het bloed, met foutieve waarden tot gevolg.
 Vermijd krachtig schudden om hemolyse te vermijden.

7. Breng het spuitje zo snel mogelijk naar het laboratorium of breng het spuitje in een buis* met schroef dop en verzend met de buispost. In dit laatste geval dient het laboratorium telefonisch op de hoogte gebracht te worden (zowel voor arteriële als veneuze afname) op het ogenblik van de verzending.

* Deze buizen worden hergebruikt en worden dus teruggestuurd naar de afzender.
 Beschadigde buizen of met bloed gecontamineerde buizen (ook opgedroogd bloed in de buis) worden verwijderd door het laboratorium.

Deze transportbuizen zijn voorzien van volgend etiket:

**Voor transport van bloedgasspuit
via de buispost**

- ❖ SPUIT ONTLUCHT?
- ❖ GEEN IJSWATER NODIG
- ❖ Verwittig het laboratorium (5155)
Op ogenblik van verzending

9. De tijd tussen afname en analyse bedraagt maximaal 15 minuten.
 Transport op ijswater is niet nodig.

5.3.2 Capillair bloed:

- ❖ Kies een punctieplaats (bv. de hiel voor pasgeborene) en stimuleer de bloedcirculatie.
- ❖ Plaats een afsluitdopje losjes (zodat lucht kan evacueren) op één van de uiteinden van het capillair. Gebruik safeCLINITUBES van 70 μ l.
- ❖ Stop het mengijzertje in het capillair en laat deze naar het uiteinde glijden waar reeds het afsluitdopje is aangebracht.
- ❖ Desinfecteer de punctieplaats en verwijder het desinfectans van de huid. Voer de punctie uit met een Accu-Chek® prikker (zie procedure POCT-glucose) en verwijder de eerste druppel met een kompres.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 7/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Vul het capillair vanuit het midden van de bloeddruuppel zodat er geen lucht in het capillair kan worden gezogen. Het capillair moet zich volledig vullen.

- ❖ Eerst het losse afsluitdopje vastdrukken en daarna het capillair helemaal afsluiten door middel van het aanbrengen van het tweede afsluitdopje.
- ❖ Gebruik een magneet om het bloed met de heparine te mengen. Beweeg, met behulp van de magneet, het mengijzertje ongeveer 20 keer heen en weer over de volle lengte van het capillair.
- ❖ Het bloedmonster moet binnen de 10 minuten worden geanalyseerd. Gedurende deze tijd mag het bloedmonster op kamertemperatuur blijven (geen ijswater nodig).
- ❖ Breng het monster onmiddellijk naar het laboratorium.

5.4 Niersteen:

Indien geoordeeld wordt dat de steen spontaan zou kunnen uitgeplast worden, wordt de patiënt geïnstrueerd door een filter te plassen. Bij succes wordt de steen gerecupereerd, in het bijhorende potje geplaatst en op het laboratorium bezorgd.

Indien blijkt dat de steen te groot is voor spontane evacuatie, of na conservatieve poging niet afkomt, wordt deze operatief verwijderd en op die manier in een disposable potje aan het laboratorium bezorgd.

niersteenfilter

steriel potje

5.5 Urinecollectes voor chemische analyses (24- uurs urine):

De meeste chemische ontleding in urine moeten op een 24-uurs collecte uitgevoerd worden, voornamelijk omdat de excretie van de meeste urineconstituenten een dagritme vertoont.

Een 24-uurs urine wordt afgenomen zoals beschreven in MVFI01 “24-uurs urine verzamelen”.

Indien er hiervoor recipiënten worden meegegeven aan de patiënt worden deze geëtiketteerd met MVFI01BL01 “Etiket: 24 uurs urine” en bijkomend met MVFI01BL02 “Etiket: 24 uurs urine zuur” indien de recipiënten HCl 6Eq/L (zuur) bevatten.

Afnummerlijnen kunnen meegegeven worden aan de patiënt, gebruik hiervoor MVFI01 “24-uurs urine verzamelen”.

Indien een klaring aangevraagd is, wordt een bloedmonster genomen tijdens de periode van collecte (lieft middenin) en wordt op de aanvraag lengte en gewicht van de patiënt genoteerd.

De bepaling van de hoeveelheid kreatinine uitgescheiden per 24 h kan als controle dienen voor de volledigheid van de urinecollecte.

Het gebruik voor bepaalde parameters van de eenheid massa/ g kreatinine, laat toe om belangrijke fouten bij de urine-collectie in zekere mate te compenseren, omdat de kreatinine-productie (per individu) tamelijk constant is (wegens afhankelijk van de spiermassa).

<div style="display: flex; flex-wrap: wrap;"> <div style="margin-right: 5px;">A</div> <div style="margin-right: 5px;">Z</div> <div style="margin-right: 5px;">J</div> <div style="margin-right: 5px;">P</div> </div>	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 8/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

24-uurs urinecollectebus

5.6 Monsters voor microbiologie:

Het materiaal nodig voor monstername en transport is te bekomen via CAD of in het laboratorium:

Controleer steeds het materiaal op vervaldatum voor ingebruikneming.

Monsters voor microbiologie steeds transporteren in de aangepaste transportmedia.

Materiaal in spuit nooit transporteren met blote naald (veiligheid).

In geval van twijfel wordt er contact opgenomen met het laboratorium en indien nodig wordt een klinisch bioloog geraadpleegd.

5.6.1 Urine:

5.2.1.1. Kweek van bacteriën en gisten:

Afname: Midstream urinemonster, voor de uitgebreide beschrijving van de afname en gebruik van het materiaal zie § bijlage 1.

Na het reinigen met water en drogen van de externe genitaliën wordt de eerste portie van de mictie in het toilet geloosd. Hierna wordt ongeveer 50 ml urine opgevangen in een steriel urinepotje voorzien van een goed sluitende schroefdop.

Vul zo snel mogelijk na de mictie een vacuümtube met conische bodem met **goed opgemengde** urine (bv. Vacuette, Ref. 455028).

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: Urinemonsters in vacuümtubes mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

Urinemonsters in urinepotjes worden naar het laboratorium gebracht.

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 9/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

5.2.1.2. Kweek van Mycobacteriën:

Afname: minstens 50 ml en bij voorkeur 100 ml urine (bij voorkeur ochtendurine) worden opgevangen in een steriel urinepotje voorzien van een goed sluitende schroefdop.

Voor de uitgebreide beschrijving van de afname en gebruik van het materiaal zie § bijlage 1.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: Urinemonsters in urinepotjes worden naar het laboratorium gebracht.

5.2.1.3. PCR voor *Chlamydia trachomatis* en *Neisseria gonorrhoeae*:

C. trachomatis en/ of *N. gonorrhoeae* worden gewoonlijk opgespoord op genitale monsters (urethrale of endocervicale wissers). PCR voor *C. trachomatis* en/ of *N. gonorrhoeae* kan echter ook uitgevoerd worden op een urinemonster. Deze bepaling gebeurt, in tegenstelling tot de cultuur, op de eerste portie urine.

Afname:

De patiënt mag niet geürineerd hebben tot minstens 1 uur voor de monstername.

De eerste 20 ml à 30 ml urine worden opgevangen in een steriel urinepotje.

(Dit monster is dus NIET geschikt voor gewone cultuur).

Vul zo snel mogelijk na de mictie een vacuümtube met conische bodem met **goed opgemengde** urine (bv. Vacuette, Ref. 455028).

Voor de uitgebreide beschrijving van de afname en gebruik van het materiaal zie § bijlage 1.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: Urinemonsters in goed gesloten tubes mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 10/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

5.6.2 Hemoculturen:

Bloedkweken worden afgenomen bij patiënten met koorts en/ of klinische tekens van septicemie volgens de standing orders van de verschillende verpleegafdelingen (zie https://azjanportaels.sharepoint.com/sites/dms/_layouts/15/search.aspx/siteall?q=richtlijnen%20voor%20afname%20van%20hemoculturen - procedure “**Richtlijnen voor afname van hemoculturen**”).

Bloed wordt rechtstreeks afgenomen in de hemocultuurflessen, gebruik makend van een speciale adaptor waarop een afnameset met vleugelnaald wordt aangesloten.

Voor een bloedkweek bij volwassenen wordt steeds een set van twee hemocultuurflessen afgenomen (aëroob en anaëroob). Bij kinderen wordt per afname één pediatrie fles gebruikt.

pediatrie fles

aërobe- en anaërobe fles

Hemoculturen worden NIET afgenomen via catheters, tenzij voor het aantonen van catheter gerelateerde bloedstroominfecties. In dit geval wordt gelijktijdig een set afgenomen via de **centrale lijn** en **een tweede set met** een perifere venapunctie (**vleugelnaald**). De afnameplaats dient hierbij duidelijk op de flessen vermeld te worden.

Afname:

Zie

https://azjanportaels.sharepoint.com/sites/dms/_layouts/15/search.aspx/siteall?q=richtlijnen%20voor%20afname%20van%20hemoculturen - procedure “**Richtlijnen voor afname van hemoculturen**”).

Opgelet voor overvulling:

A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 11/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

De aanbevolen hoeveelheid bloed in elke hemocultuurfles is 10 ml (zie maatstreepjes op het etiket van de fles). Vermijd overvulling! Te veel bloed toevoegen aan de hemocultuurfles leidt tot vals positieve culturen.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: hemocultuurflessen mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

5.6.3 Catheter- en redontip:

Afname:

Insteekplaats ontsmetten voor het verwijderen van de catheter.

Van de verwijderde catheter een distaal segment van ongeveer 5 cm afknippen in een steriel potje met goed sluitende schroefdop.

Zo snel mogelijk naar het laboratorium sturen om uitdroging te vermijden.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: goed gesloten potjes met schroefdop mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

steriel potje

5.6.4 Cerebrospinaal vocht:

Afname:

Cerebrospinaal vocht wordt rechtstreeks afgenomen in één of meerdere (maximum 3) steriele potjes van glashelder plastic voorzien van een goed sluitende schroefdop.

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 12/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

Indien het cerebrospinaal vocht wordt opgevangen in meerdere potjes dienen deze gemerkt te worden in volgorde van afname. De tweede fractie is het meest geschikt voor microbiologisch onderzoek. Monsters van cerebrospinaal vocht worden dadelijk na afname naar het laboratorium gebracht.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur: dadelijk naar het laboratorium brengen.
NOOIT in de koelkast plaatsen.

Transport: dadelijk naar het laboratorium brengen.

steriel potje

5.6.5 Bronchopulmonaire monsters:

5.5.5.1. Sputum:

Afname: Om de kwaliteit van de monsters te bevorderen, wordt sputum best afgenomen onder verpleegkundig toezicht.

Na het spoelen van de mond met water wordt de patiënt ertoe aangezet om fluïmen uit de diepere luchtwegen op te hoesten (geen postnasale secreties).

Het geproduceerde sputum wordt door de patiënt met minimale bijmenging van speeksel in een steriel potje met goed sluitende schroefdop gedeponerd.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: naar het laboratorium brengen.

steriel potje

5.5.5.2. Endotracheaal- / Nasopharyngeaal aspiraats:

Afname: Aspiraten worden rechtstreeks afgenomen in het steriele buisje van de aspiratiekit, dat daarna goed gesloten wordt met de bijgeleverde drukdop.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: naar het laboratorium brengen.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 13/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

5.5.5.3. *Broncho-alveolaire lavage:*

Afname: Door spoeling wordt materiaal uit de alveoli gecollecteerd.
 Het lavage- materiaal wordt opgevangen in een steriel afzuigpotje voorzien van een goed sluitende schroefdop.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: naar het laboratorium brengen.

5.6.6 Punctievochten:

5.5.6.1. *Pleura-, ascites-, gal, en redonvocht:*

Afname: deze punctievochten worden afgenomen in steriele potjes met goed sluitende schroefdop.

Uitzondering: voor bepaling van pH moet het vocht genomen worden in een bloedgaspuit BD Blood Gas Analysis Syringe.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: naar het laboratorium brengen.

steriel potje

5.5.6.2. *Gewrichtsvocht:*

Afname: gewrichtsvocht wordt afgenomen in een steriele spuit.
 Het monster wordt in de spuit naar het laboratorium gebracht. Om recappen te vermijden kan de spuit, na het verwijderen van de punctienaald, afgesloten worden met een een nieuwe naald voorzien van beschermhuls.
 Indien voldoende vocht beschikbaar is (4 ml), kan een portie van het monster in een pediatrisch hemocultuurflesje gespoten worden.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: afgesloten spuit naar het laboratorium brengen.

5.5.6.3. *Wondvocht/ abces:*

Afname: waar mogelijk zijn punctievochten te verkiezen boven monsters op wissers.
 Abscessen worden gepuncteerd na ontsmetting van de bovenliggende huid.
 Open wonden worden na debrideren gespoeld met steriel fysiologisch water.
 Het monster wordt genomen ter hoogte van het vitale weefsel.
 Het punctievocht wordt overgebracht in een steriele tube of steriel potje met goed sluitende schroefdop.
 Bij het vermoeden van anaërobe kiemen (slecht ruikende etters) is het beter de inhoud van de spuit niet over te brengen in een ander recipiënt om de anaërobie zo goed mogelijk te bewaren. In dit geval wordt de gesloten

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 14/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

sputt onmiddellijk na afname naar het laboratorium gebracht. Om recappen te vermijden kan de spuit, na het verwijderen van de punctienaald, afgesloten worden met een nieuwe naald voorzien van beschermhuls.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: naar het laboratorium brengen, direct bij slecht ruikende etters.

steriel potje

5.6.7 Keelwisser:

Afname: Voor een keelkweek en antigeendetecie van groep A streptokokken wordt gebruik gemaakt van een wisser met vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”.

Keelmonsters worden genomen door aanstippen van het ontstoken gebied zonder de omliggende mucosa of tong te raken.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

5.6.8 Wissers van nasopharynx, oor, sinus en oog:

Afname: Voor een kweek van bacteriën en fungi wordt gebruik gemaakt van wissers met vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

5.6.9 Wondwissers:

Afname: na debrideren wordt de wonde gespoeld met steriel fysiologisch water.

Het monster wordt genomen ter hoogte van het vitale weefsel gebruik makend van een wisser met vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

5.6.10 Feces:

Afname: stoelgangmonsters worden afgenomen in steriele potjes met een schroef dop voorzien van een monsterlepeltje.

<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="display: flex; gap: 5px;"> A Z </div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> J P </div> </div>	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 15/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Om uitdroging van het monster te voorkomen dient een voldoende hoeveelheid feces in het potje te worden overgebracht. Om hygiënische redenen dienen echter overvolle potjes vermeden te worden. Een hoeveelheid stoelgang ter grootte van een okkernoot is een geschikt monster.

In het geval van vloeibare stoelgang wordt ongeveer een derde van het potje met stoelgang gevuld.

Bij verdenking van amoebendysenterie dient het (bloederig) faecesmonster dadelijk na de ontlasting naar het laboratorium gebracht te worden, waar het onmiddellijk microscopisch wordt onderzocht.

Bewaring voor transport: koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C)

Transport: fecespotjes mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buispost verstuurd worden.

stoelgangpotje met lepeltje

5.6.11 Genitale monsters:

5.5.11.1. Vagina:

Afname: vaginale monsters zijn vooral geschikt voor het kweken van gisten en banale bacteriën.

Voor deze monsters worden wissers met vloeibaar Amies transportmedium gebruikt. Zie ook § “Bijlage 2”.

Best wordt een supplementaire wisser met vloeibaar Amies transportmedium afgenomen voor de gramkleuring.

Voor de kweek van Mycoplasma/ Ureaplasma wordt een supplementaire wisser gevraagd (wisser op UTM).

Zie ook § “Bijlage 2”.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buispost verstuurd worden.

5.5.11.2. Cervix:

Afname: voor het opsporen van *Chlamydia trachomatis* en *Neisseria gonorrhoeae* bij vrouwelijke patiënten dienen endocervicale monsters te worden afgenomen.

Voor de kweek van *N. gonorrhoeae* wordt een wisser met vloeibaar Amies transportmedium gebruikt. Zie ook § “Bijlage 2”.

Monsters voor de kweek van *N. gonorrhoeae* dienen zo snel mogelijk naar het laboratorium te worden gezonden.

PCR voor *Chlamydia trachomatis* en *Neisseria gonorrhoeae* kan gebeuren op een wisser in vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”. Deze moet endocervicaal worden afgenomen. Na het plaatsen van een speculum wordt het eventueel aanwezige vaginale mucus of exudaat verwijderd van de exocervix.

De wissers worden daarna in het endocervicaal kanaal ingebracht en gedurende een vijftiental seconden zachtjes rondgedraaid.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 16/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden, zo snel mogelijk voor de kweek van *N. gonorrhoeae*.

5.5.11.3. Urethra:

Afname: voor het opsporen van *Chlamydia trachomatis* en *Nesisseria gonorrhoeae* bij een mannelijke patiënt worden urethrale monsters afgenomen.

Het is belangrijk dat de patiënt niet geurineerd heeft tot minstens één uur voor de monstername.

Voor het opsporen van *C. trachomatis* wordt gebruik gemaakt van een fijne wisser in vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”. De wisser wordt 2 cm tot 4 cm in het urethraal kanaal ingebracht en enkele malen rondgedraaid.

Voor de kweek van *N. gonorrhoeae* wordt gebruik gemaakt van een aparte fijne wisser met vloeibaar Amies transportmedium. Monsters voor de kweek van *N. gonorrhoeae* dienen zo snel mogelijk naar het laboratorium te worden gezonden.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden, zo snel mogelijk voor de kweek van *N. gonorrhoeae*.

5.5.11.4. Sperma:

In het kader van fertiliteitsonderzoek kan een zaad(sperma)onderzoek aangevraagd worden.

Afname: de patiënt kan de zaadlozing thuis door masturbatie opwekken en al het zaad direct zorgvuldig in een steriel potje met goed sluitende schroefdop opvangen. De betrouwbaarste uitslagen worden verkregen als er de laatste dagen geen zaadlozing meer is geweest (minimaal twee dagen onthouding).

Bewaring en transport: het vervoer van het zaad van het moment van zaadlozing tot aflevering in het laboratorium moet bij voorkeur minder dan één uur duren. Het vervoer dient niet te koel, maar vooral niet te warm te gebeuren. Bewaren in een jaszak is vaak het beste.

steriel potje

5.5.11.5. Vagino- rectale wisser:

Afname: deze monsters zijn enkel geschikt voor het opsporen van dragerschap van groep B streptokokken tijdens de zwangerschap (week 35 – 37).

Voor deze monsters wordt gebruik gemaakt van wissers met vloeibaar Amies transportmedium. Zie ook § “Bijlage 2”.

Na het bemonsteren van de introitus vaginae wordt dezelfde wisser door de anale kringspier gebracht.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 17/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

5.6.12 Biopsie:

Afname: biopsies worden afgenomen in een aangepast steriel recipiënt.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed gesloten potjes met schroefdop mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buspost verstuurd worden.

steriel potje

5.6.13 Huid, nagel en haar:

Afname: huidschilfers, nagelfragmenten en haren voor mycologisch onderzoek worden afgenomen in een goed sluitend steriel potje met schroefdop.

Geschikte nagelfragmenten worden afgenomen op de grens van het gezonde en geïnvadeerde deel.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur.

Transport: goed gesloten potjes met schroefdop mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buspost verstuurd worden.

steriel potje

5.6.14 Monsters voor MRSA-screening:

Voor het opsporen van MRSA- dragerschap door kweek en/ of PCR wordt gebruik gemaakt van eSwabs met vloeibare Amies van de firma Copan (voor de uitgebreide beschrijving van het gebruik zie § “Bijlage 2”).

Voor een maximale gevoeligheid worden zowel keel, neus als perineum bemonsterd.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 18/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Na het bemonsteren van de keel wordt met dezelfde wisser een monster genomen van het anterior hokje van elk neusgat. Het perineum wordt bemonsterd met een afzonderlijke wisser.

Bewaring voor transport: kamertemperatuur. Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C) indien >2 u.

Transport: goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

5.6.15 Monsters voor viruskweek (adenovirus, herpes simplex, cytomegalovirus, enterovirus):

Urine, respiratoire monsters en punctievochten voor virologisch onderzoek worden als dusdanig naar het laboratorium gebracht.

Wissers voor viruskweek worden overgebracht in een aangepast transportmedium (UTM, te verkrijgen in het laboratorium). Zie ook § “Bijlage 2”.

Bewaring voor transport: Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C).

Transport: Goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

Urinemonsters in vacuümtubes mogen, mits verpakt in plastic zip-bag, met de buspost verstuurd worden.

Urinemonsters in urinepotjes worden naar het laboratorium gebracht.

Potjes met respiratoire monsters en punctievochten worden naar het laboratorium gebracht.

5.6.16 Monsters voor PCR (influenza, SARS-CoV-2, virale multiplex PCR):

Voor Influenza PCR en SARS-CoV-2 wordt, bij voorkeur, een nasopharyngeale wisser in universeel transport medium (UTM), e-swab of een nasopharygeaal aspiraaf afgenomen. Aan een nasofarygeaal aspiraaf wordt in het laboratorium een virustransportmedium toegevoegd.

Tevens mag een fijne eSwab met vloeibaar Amies (oranje dop) worden gebruikt. Let op: deze wisser is niet geschikt voor een nasofaryngeale afname bij kinderen < 2 jaar! Voor de afnameprocedure van een nasofarygeale wisser: zie bijlage 3.

Een virale multiplex PCR wordt uitgevoerd op een nasofarygeaal aspiraaf, nasofarygeale wisser, een endotracheaal aspiraaf of een broncho-alveolair lavagevocht. De monsters mogen zonder toevoegen van een transportmedium worden verstuurd naar het uitvoerende laboratorium.

Bewaring voor transport: Koelkast (2 °C t.e.m. 8 °C).

Transport: Goed afgesloten afnamewissers mogen met de buspost verstuurd worden.

Potjes met nasofarygeale aspiraten, endotracheale aspiraten of BAL vchten naar het laboratorium brengen.

A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 19/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6 Bijlagen:

6.1 Bijlage 1:

6.1.1 Afname van een urinemonster met de midstream techniek:

6.1.1.1. Bij een vrouw:

1) Was zorgvuldig de handen met zeep.

2) Open de schaamlippen.

3) Douch de vulva of gebruik vochtige doekjes (geen zeep); maak dan één enkele beweging van voor naar achter en herhaal dit 3 maal; gebruik telkens een ander doekje.

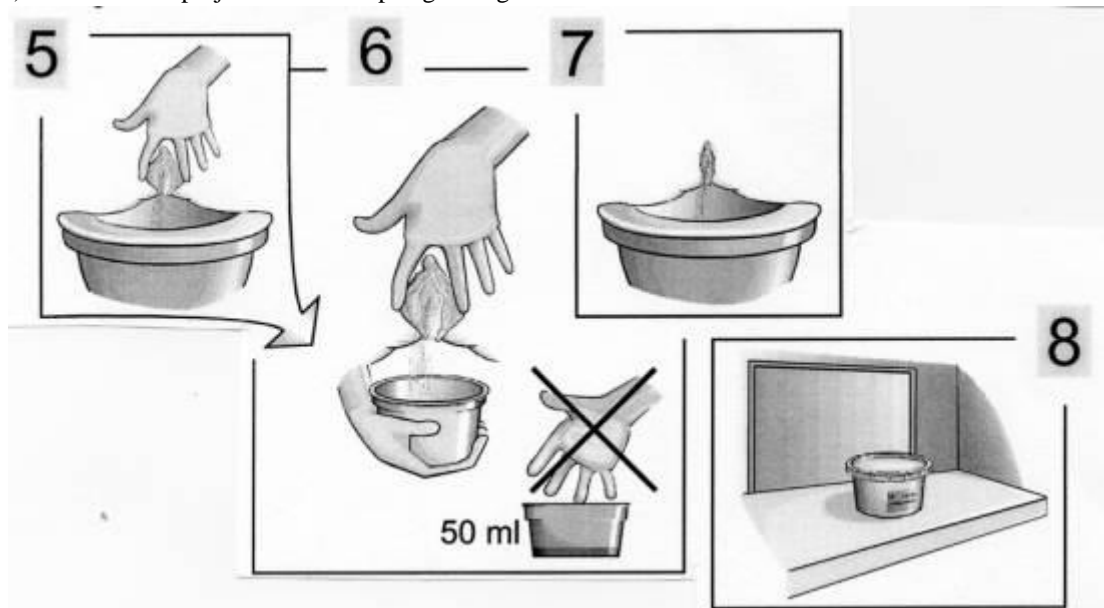
4) Droog de vulva af: maak één enkele beweging van voor naar achter met absorberend papier.

5) Begin te urineren in het toilet.

6) Dan, zonder de straal te onderbreken, vangt U ongeveer 50 ml urine op in het plasticen potje. Raak hierbij de binnenkant van het potje niet aan met de handen.

7) Wanneer de gevraagde hoeveelheid urine in het plasticen potje aanwezig is, kan U verder in het toilet urineren.

8) Geef het urinepotje af aan de verpleegkundige.

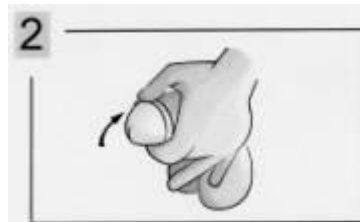
A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 20/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6.1.1.2. *Bij een man:*

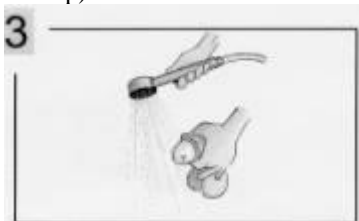
1) Was zorgvuldig de handen met zeep.

2) Ontbloom de eikel.

3) Douch de eikel of reinig met vochtige doekjes (geen zeep).

4) Droog de eikel af met absorberend papier.

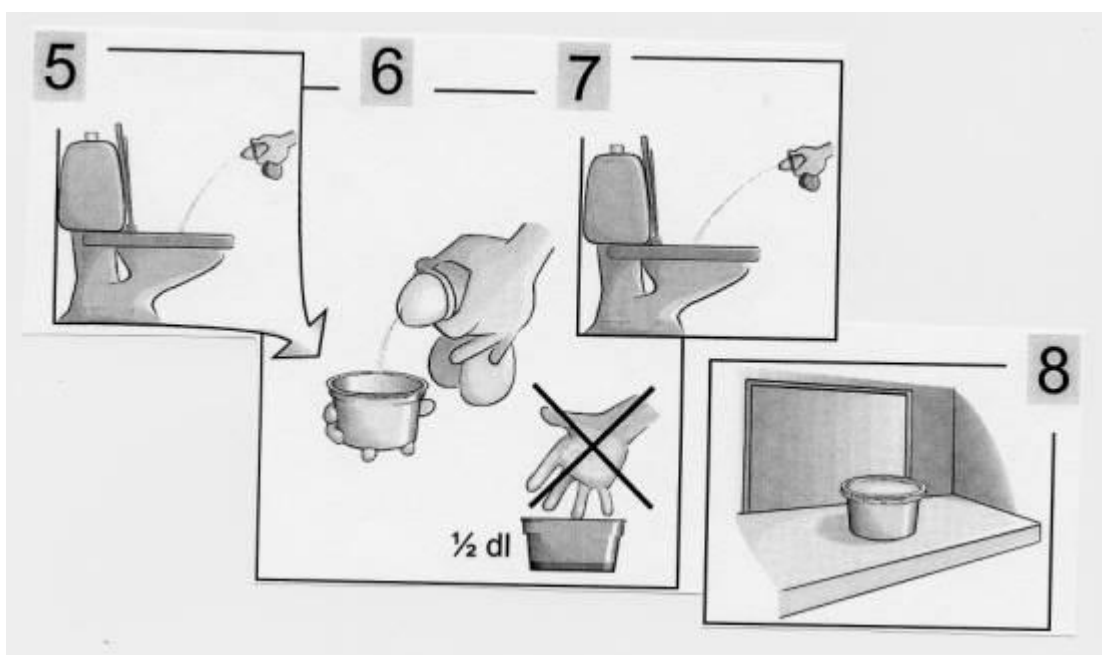
5) Begin te urineren in het toilet.

6) Dan, zonder de straal te onderbreken, vangt U ongeveer 50 ml urine op in het plasticen potje. Raak de binnenkant van het potje niet aan met de handen.

7) Wanneer de gevraagde hoeveelheid urine in het plasticen potje aanwezig is, kan U verder in het toilet urineren.

8) Geef het urinepotje af aan de verpleegkundige.

A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 21/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6.1.2 Gebruik van het Vacuette® urine systeem:

Het Vacuette® urine systeem wordt gebruikt voor een routine urine-analyse en een urinekeek. Er wordt gebruik gemaakt van een Vacuette® potje en een Vacuette® tube. Identificeer alle recipiënten met de gegevens van de patiënt.

Aandacht: Ga nooit met een vinger onder de sticker van de deksel. Hieronder zit een **scherpe NAALD!!!**

6.1.2.1. Patiënt:

- 1) Draai het deksel van het urinepotje. Raak het uitstekende deel **NIET** aan.

- 2) Vul het potje (zoals beschreven in § “Afname van een urinemonster met de midstream techniek” voor 2/3de met urine.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 22/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

- 3) Draai het deksel er weer recht op.
- 4) Bezorg het urinepotje, voorzien van naam en voornaam, aan de verpleegkundige of het laboratorium.

6.1.2.2. Verpleegkundige/ MLT:

Aandacht: Draag steeds niet-steriele handschoenen ter bescherming van uzelf aan de potentiële blootstelling aan urine.

- 1) Controleer het aanvraagformulier en vermeld datum en tijdstip van monstername.
- 2) Meng de urine door het opvangreceptiënt zachtjes om te zwenken (5 keer).
- 3) Zet het potje rechtop. Verwijder de witte beschermsticker. Let op: vinger niet in de opening steken!

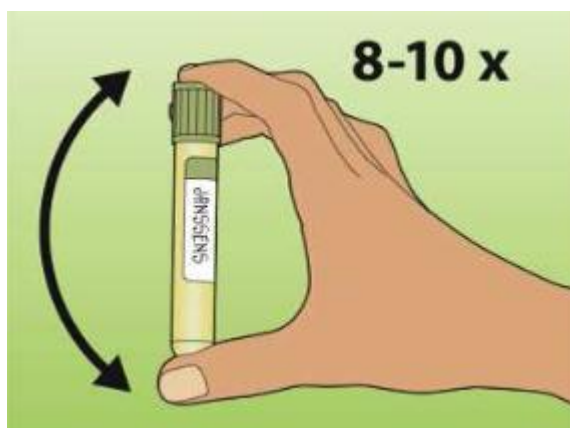

- 4) Duw de tube(s) met de dop in de opening van het deksel. De tube vult vanzelf wegens vacuüm!!!
Wacht tot de tube volledig gevuld is.

A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 23/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

- 5) Meng de tube(s) rustig door deze 8 – 10 maal te zwenken.
 Het potje mag u weggooien.

- 6) Verzend de tube(s) samen met het aanvraagformulier zo snel mogelijk via de buspost naar het laboratorium.
 Bewaar, indien nodig, de urine tot die tijd in de koelkast (max. 24h).

A Z J P	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 24/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6.2 Bijlage 2: Wissers microbiologie

6.2.1 ALGEMENE MICROBIOLOGISCHE KWEEK en PCR: eSwabs met vloeibare Amies:
 Verkrijgbaar op CAD.

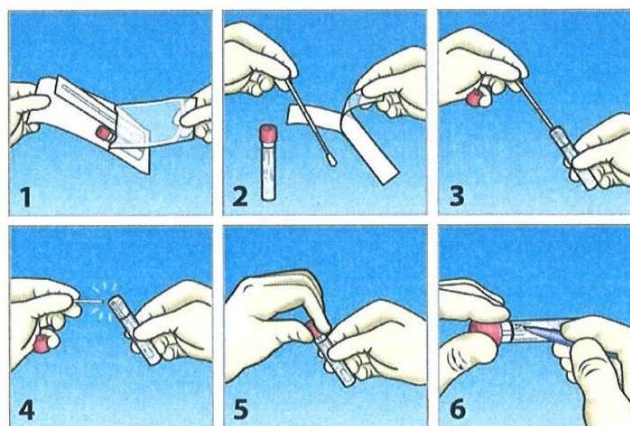
- ❖ Roze dop: algemene wisser voor cultuur en PCR (gono/chlamydia)

- ❖ Oranje dop: fijne wisser voor uretrale/endocervicale afname, ORL, nasofaryngeale afname (influenza)

1.2.1.1 Gebruik van eSwabs met vloeibare Amies van de firma Copan:

1. Open de verpakking
2. Haal de wisser uit de verpakking en neem het patiëntenstaal
3. Open het buisje en steek de wisser erin
4. Breek de wisser af aan het breekpunt (zie rode streep)
5. Draai de stop op het buisje tot dit goed gesloten is
6. Breng de identificatiegegevens op het buisje aan

<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="display: flex; gap: 5px;"> A Z </div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> J P </div> </div>	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 25/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6.2.2 VIRUSKWEEK (adenovirus, herpes simplex, cytomegalovirus, enterovirus, mycoplasma, ureaplasma):
 Wissers op UTM (rode dop):

Verkrijgbaar in het laboratorium
 Wissers moet in de koelkast bewaard worden.

6.3 Bijlage 3: Afname nasofaryngeale wisser (enkel > 2 jaar!)

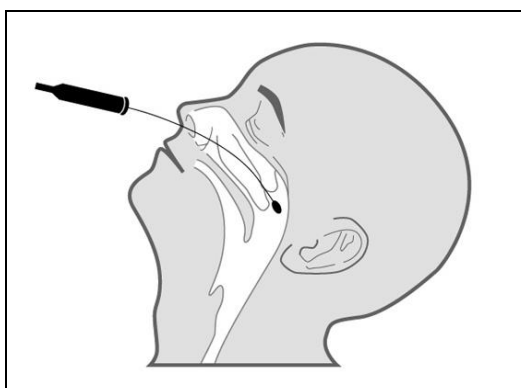
6.3.1 Benodigheden

Fijne **UTM** (rode dop) met Liquid Amies preservatie medium.

6.3.2 Procedure

1. Vraag de patiënt om de neus te snuiten en check de neusgaten voor obstructie.
2. Buig het hoofd van de patiënt 70° naar achter.
3. Breng de wisser horizontaal in over de bodem van de neus. De lengte tot aan de nasopharynx is gelijk aan ½ van de afstand tussen neusvleugel en de oorlel (iets minder bij kinderen).
4. Draai 2 à 3 x rond, wacht enkele seconden en trek de wisser terug.
5. Herhaal deze handeling indien mogelijk in het andere neusgat.
6. Breng de wisser in het transportmedium, breek de wisser af t.h.v. de inkeping en sluit met de dop.
7. Stuur de wisser zo snel mogelijk naar het laboratorium.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 26/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

6.4 Bijlage 4: Glucose en –belastingsproeven:

6.4.1 Glucose nuchter:

Ambulante bloedafname aan laboratorium.

6.3.1.1 Voorbereiding:

Patiënt is nuchter sinds avondmaal vorige dag (8h-12h), dit wil zeggen: enkel water drinken is toegestaan.

6.4.2 O’Sullivan challenge test:

Ambulante bloedafname aan laboratorium.

De screening glucose uitdaging test (soms genaamd de O’Sullivan-test) wordt uitgevoerd tussen de 24ste week en de 28ste week van de zwangerschap.

6.3.3.1. Voorbereiding:

Patiënte hoeft niet nuchter te zijn.
Tijdens de test mag patiënte wat rondwandelen, maar ze blijft in de buurt van het laboratorium (CAVE misselijkheid!)
Niet roken of eten tijdens de test.

6.3.3.2. Uitvoering:

- ❖ Glucoseoplossing (Glucomedics 50 g) laten leegdrinken in ongeveer 5 minuten.
- ❖ Aanvang van het drinken komt overeen met afname To: bloedafname voor glucose bij patiënte.
- ❖ Afname T60: bloedafname voor glucose 1 uur na start drinken van de glucoseoplossing.

6.3.3.3. Opmerking:

Er dient zorgvuldig nota genomen te worden van alle eventuele incidenten tijdens de test (misselijkheid, braken, gewijzigd tijdstip van bloedafname, afwijking van standaardvoorwaarden vóór of tijdens de test).

6.4.3 Orale glucose tolerantietest (OGTT):

Bloedafname op materniteit (zwangere vrouwen), na afspraak (☎ 5800).

Bloedafname op daghospitaal (mannen en niet-zwangere vrouwen), na afspraak (☎ 5880).

Deze glucosebelastingtest wordt uitgevoerd voor het opsporen van (zwangerschaps)diabetes.

 Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
	Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 27/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea	Monstername	Datum: 28/06/2023

6.3.3.1. Voorbereiding:

Dieet: > 150 g koolhydraten/dag 3 dagen voor test.

Patiënt is nuchter sinds avondmaal vorige dag (8h - 12h), dit wil zeggen: enkel water drinken is toegestaan. Rusttoestand (geen inspanningen leveren tijdens de volledige uitvoering van de test). Niet roken of eten tijdens de test.

6.3.3.2. Dosis:

- ❖ volwassenen, niet zwanger: 75 g glucose (glucomedics 75 g):
tijden 0 – 30 - 60 - 90 - 120 minuten (aanvraagcode GLIMS: 247)
- ❖ zwanger: 100 g glucose (glucomedics 100 g):
tijden 0 – 60 – 120 – 180 minuten (aanvraagcode GLIMS: 259)
- ❖ kinderen: 1,75 g glucose/kg lichaamsgewicht tot maximum 75 g.
- ❖ Verlengde OGTT 5h (voor endocrinologen): 75g glucose (glucomedics 75g):
tijden: 0 – 30 – 60 – 90 – 120 – 150 – 180 – 210 – 240 – 270 – 300 minuten
(aanvraagcode GLIMS: 267, samen met insuline 5h – AC 260 - en C-peptide 5h – AC 254).

6.3.3.3. Uitvoering:

- ❖ Glucoseoplossing (dosis, zie voorbereiding) laten leegdrinken in ongeveer 5 minuten.
- ❖ Aanvang van het drinken komt overeen met afname To: bloedafname voor glucose nuchter bij patiënte.

6.3.3.4. Opmerking:

Er dient zorgvuldig nota genomen te worden van alle eventuele incidenten tijdens de test (misselijkheid, braken, gewijzigd tijdstip van bloedafname, afwijking van standaardvoorwaarden vóór of tijdens de test).

7 Verwijzingen:

Veneuze bloedafname	procedure	MVPR02
Speciale afnamen- en verzendingstabel	tabel	ADTA04
Werking buispost	procedure	ADPR06

8 Verdeellijst:

Kwaliteitscoördinator: * Algemene procedures (alle personeelsleden):

Extern beschikbaar:

Sharepoint * papier

Metalen kast:

Administratie: Monstervoorbereiding: * Veiligheid en hygiëne:

Werkposten:

Bloedgassen:	Chemie:	Eiwitten:
Hematologie:	Immunoassay:	Immunoematologie:
Microbiologie:	Serologie:	Stolling:

Een afgedrukt document is geldig gedurende 24u na afdruk op 01.08.24 door Emma Vandepierre en voor zover het overeenstemt met de meest recente elektronische versie, dewelke via het documentbeheerssysteem beschikbaar is.

	Klinisch laboratorium AZ Jan Portaels Vilvoorde	Procedure:	Documentnr: MVPR01-05_Monstername.doc
		Monstervoorbereiding:	Bladzijde: 28/ 28 Versie: 5
Auteur: Clauwaert Ronny Nagelezen door: De Bock Sonja Van den Poel Bea		Monstername	Datum: 28/06/2023

Datum van in voege treden: **28/06/2023**

Dr. S. De Bock

Dr. S. Servotte

Dr. M. Van Blerk

Dr. B. Van den Poel